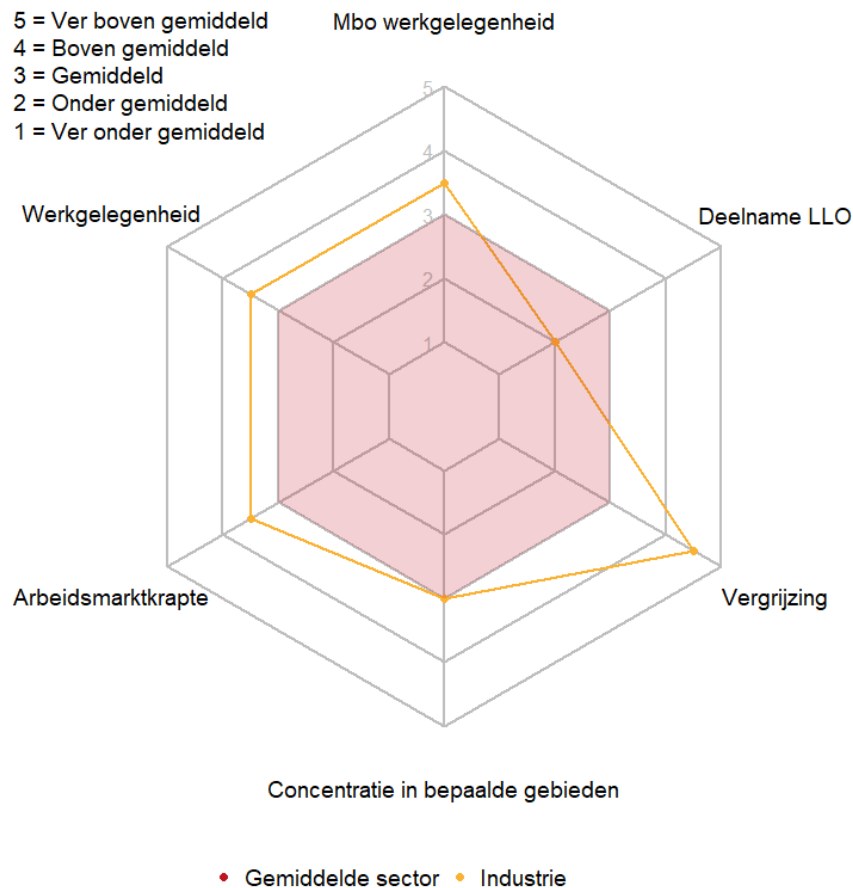

Sector Industrie

Gegevens op sectorniveau; alleen krapteberoepen zijn op beroepsniveau

Werkgelegenheid

- sector is groter dan gemiddeld, veel fulltimers, weinig zzp'ers
- veel op mbo-niveau
- door heel Nederland verspreid
- hoge arbeidsmarktkrapte
- hoge mate van vergrijzing en meer instroom dan uitstroom
- achterblijvende LLO-deelname

Beleids- en politieke ontwikkelingen van belang voor de sector:

- De industrie heeft last van de onrustige situatie in de wereld (zoals de verhoudingen tussen de VS, China, Rusland, Oekraïne, EU) en handelspolitieke reacties daarop, waarbij toeleverketens onder druk staan en (duurdere) alternatieven gezocht worden.
- De industrie speelt een grote rol bij de energietransitie. Er wordt o.a. ingezet op efficiënter gebruik van energie en restwarmte, overschakeling naar elektriciteit en waterstof, en hergebruik van grondstoffen en materialen. Daarvoor is veel technisch personeel nodig.
- De industrie zorgt voor uitstoot van stikstofoxiden. Om dit te verlagen worden maatregelen genomen, zoals de 'Versnelde klimaatinvesteringen industrie (VEKI)'; zie verder [Industrie | Maatregelen | Aanpak Stikstof](#). Daarnaast heeft een deel te maken met (toenemende) PFAS-eisen (chemische stoffen die vrijkomen en schadelijk zijn voor milieu en gezondheid).

De sectorgegevens zijn op sectieniveau van de CBS SBI-indeling: het betreft geaggregeerde gegevens van alle bedrijven die volgens de Kamer van Koophandel-registratie met hun hoofdactiviteit onder de volgende sectie vallen.

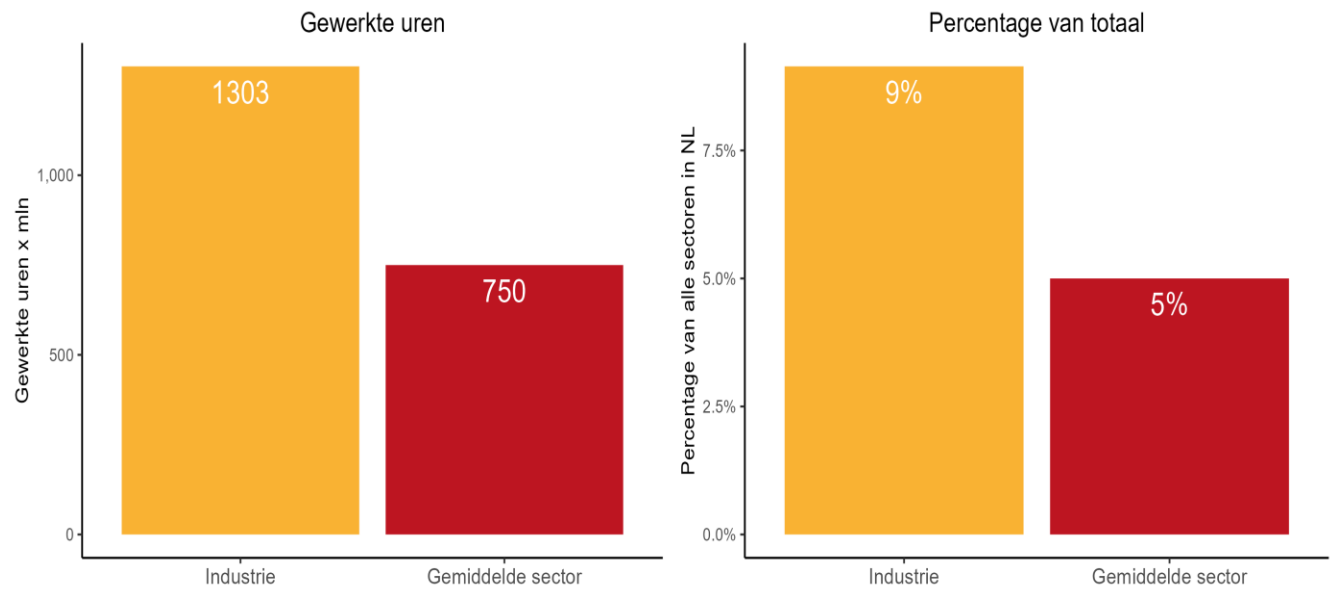
Sectie C Industrie, bestaande uit de volgende 2-digit groepen:

- 10 Vervaardiging van voedingsmiddelen
- 11 Vervaardiging van dranken
- 12 Vervaardiging van tabaksproducten
- 13 Vervaardiging van textiel
- 14 Vervaardiging van kleding
- 15 Vervaardiging van leer, lederwaren en schoenen
- 16 Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout, kurk, riet en vlechtwerk (geen meubels)
- 17 Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren
- 18 Drukkerijen, reproductie van opgenomen media
- 19 Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking
- 20 Vervaardiging van chemische producten
- 21 Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten
- 22 Vervaardiging van producten van rubber en kunststof
- 23 Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten
- 24 Vervaardiging van metalen in primaire vorm
- 25 Vervaardiging van producten van metaal (geen machines en apparaten)
- 26 Vervaardiging van computers en van elektronische en optische apparatuur
- 27 Vervaardiging van elektrische apparatuur
- 28 Vervaardiging van overige machines en apparaten
- 29 Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers
- 30 Vervaardiging van overige transportmiddelen
- 31 Vervaardiging van meubels
- 32 Vervaardiging van overige goederen
- 33 Reparatie en installatie van machines en apparaten

De grootte van de sector

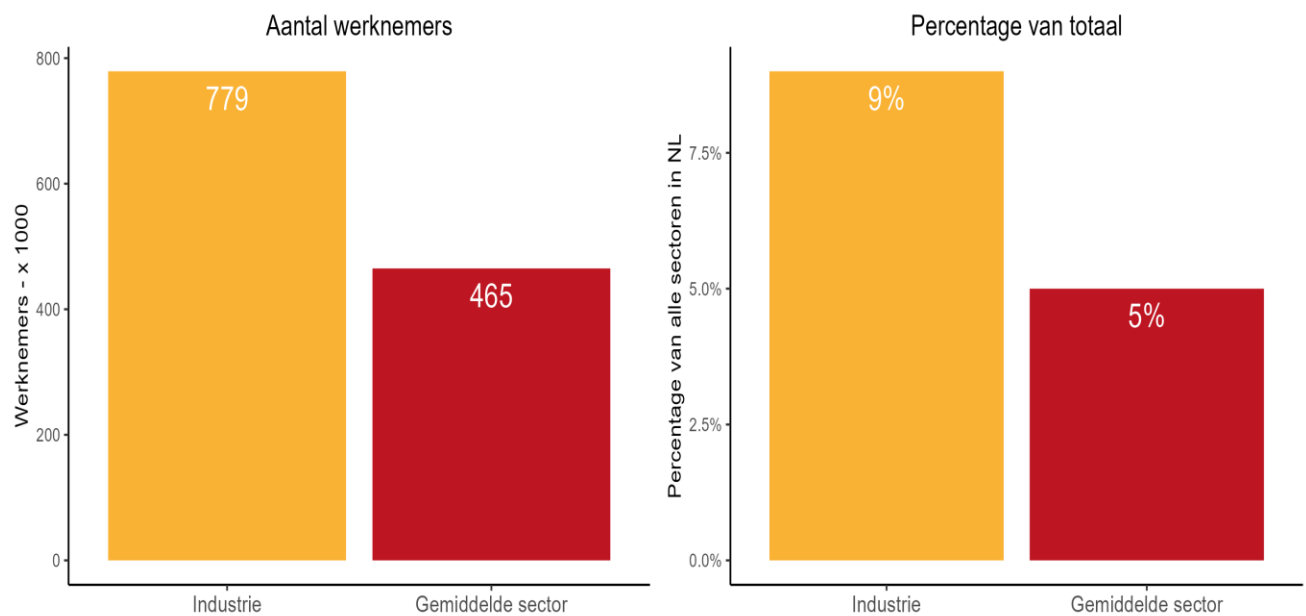
De sector Industrie was in 2022 zowel qua gewerkte uren als het aantal werknemersbanen groter dan de gemiddelde sector in Nederland. Procentueel bevat de sector ongeveer 9% van de banen en 3% van de zzp-banen van Nederland. De sector is ook goed voor 9% van de gewerkte uren in Nederland. Er wordt in de industrie dus weinig parttime gewerkt.

Figuur 1: Aantal gewerkte uren - Industrie in 2022

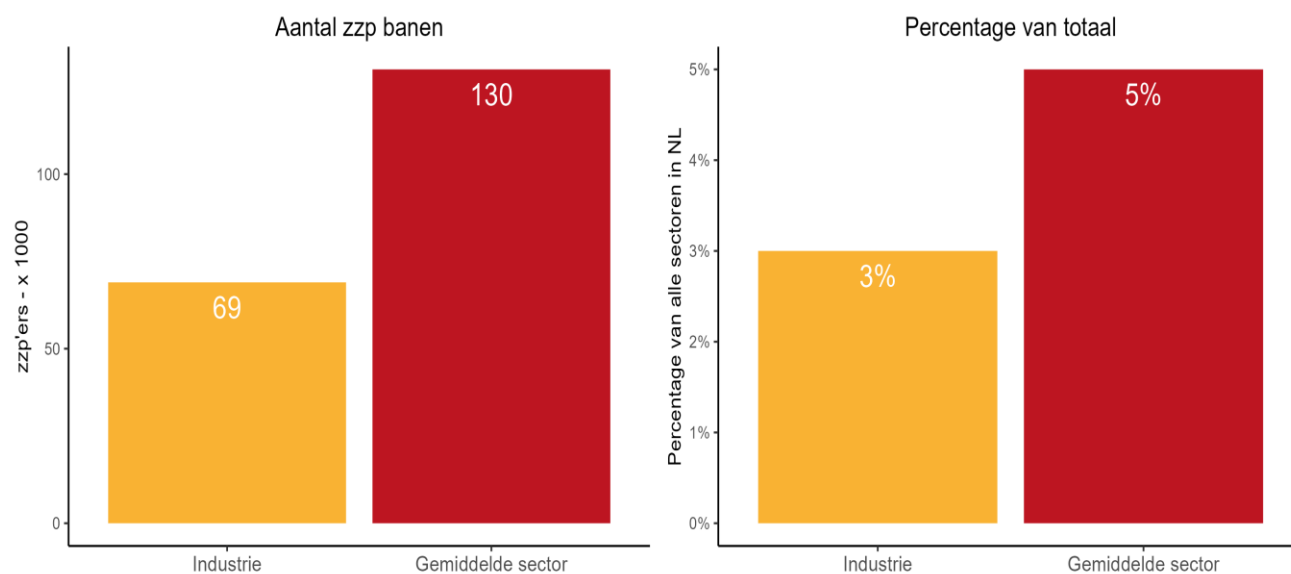
Bron: CBS – Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 2: Aantal werknemersbanen - Industrie in 2022

Bron: CBS – Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 3: Aantal zzp-banen - Industrie in 2022

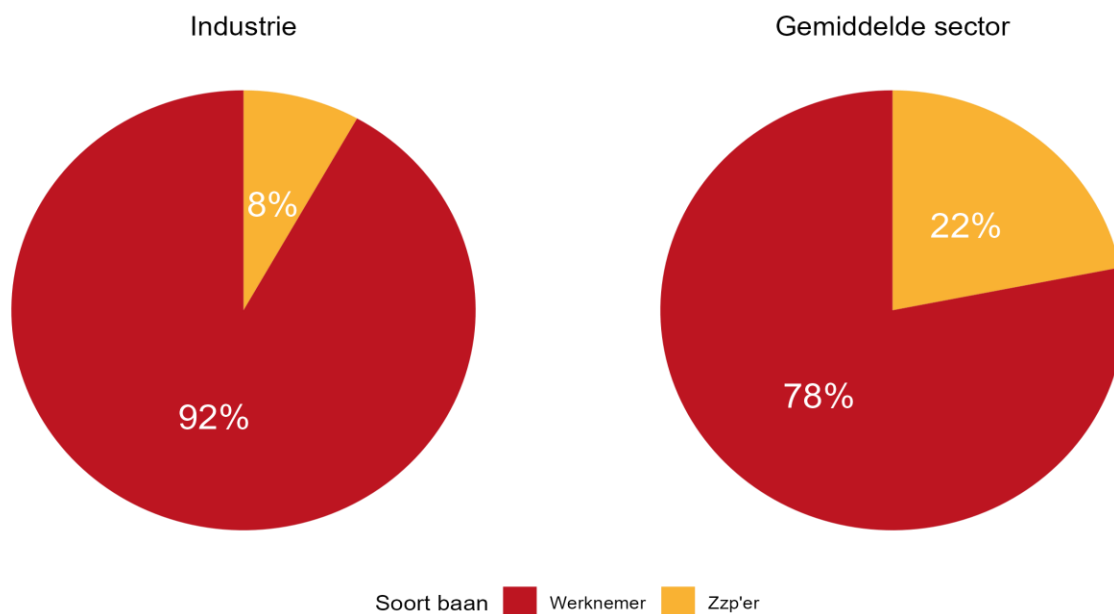

Bron: CBS – Statline 2022 - bewerking door SEOR

Aantal zelfstandigen

Het percentage zzp'ers (aantal zzp'ers gedeeld door het totaal aantal werkenden binnen de sector) in 2022 ligt veel lager dan het percentage in de gemiddelde sector in Nederland.

Figuur 4: Het percentage zzp'ers – Industrie in 2022

Bron: CBS – Statline 2022 - bewerking door SEOR

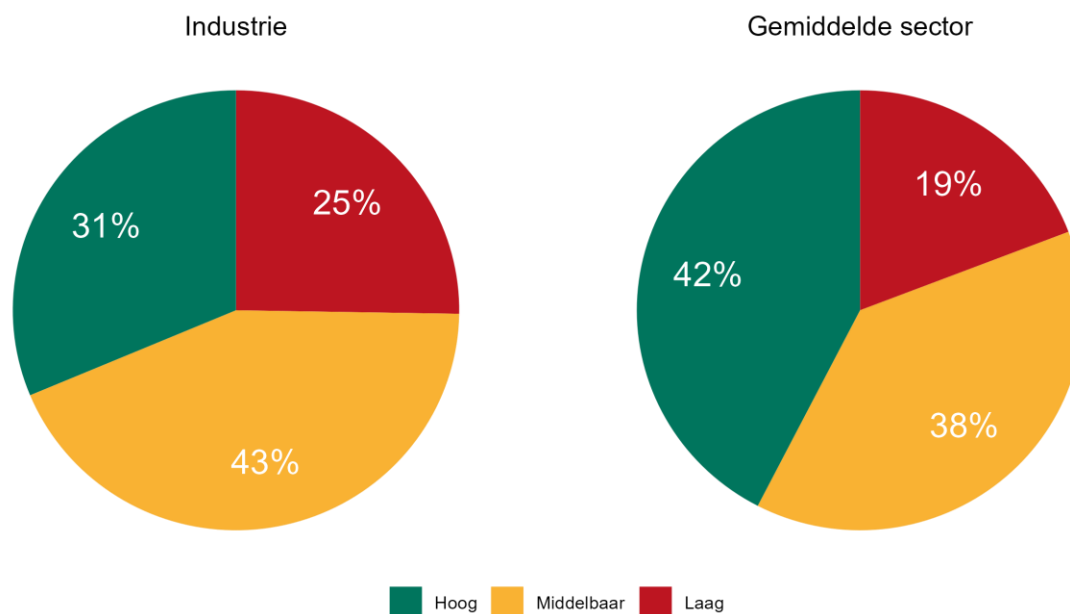
Opleidingen en werkniveau

Binnen de sector Industrie zijn er relatief veel werknemers met een laag of middelbaar opleidingsniveau. Ook het soort werk dat wordt uitgevoerd is qua niveau weinig gespecialiseerd. Daarmee biedt de sector veel werkgelegenheid voor leerlingen afkomstig van het mbo.

Opleidingsniveau

De sector heeft in 2021 met name een middelbaar opleidingsniveau (43%). Dat is hoger dan gemiddeld in Nederland. Het aandeel laag opgeleiden ligt met 25% ook hoger dan het landelijk gemiddelde van 19%. Derhalve ligt het percentage werknemers dat hoogopgeleid is met 31% behoorlijk lager dan gemiddeld. De sector biedt dus, ten opzichte van de gehele arbeidsmarkt, veel werkgelegenheid aan mbo-geschoolden.

Figuur 5: Opleidingsniveau – Industrie (2021)

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR *Toelichting bij opleidingsniveau*¹

De verschillende soorten opleidingen in Nederland worden door het CBS ingedeeld in drie categorieën. Het CBS definieert de categorieën als volgt.

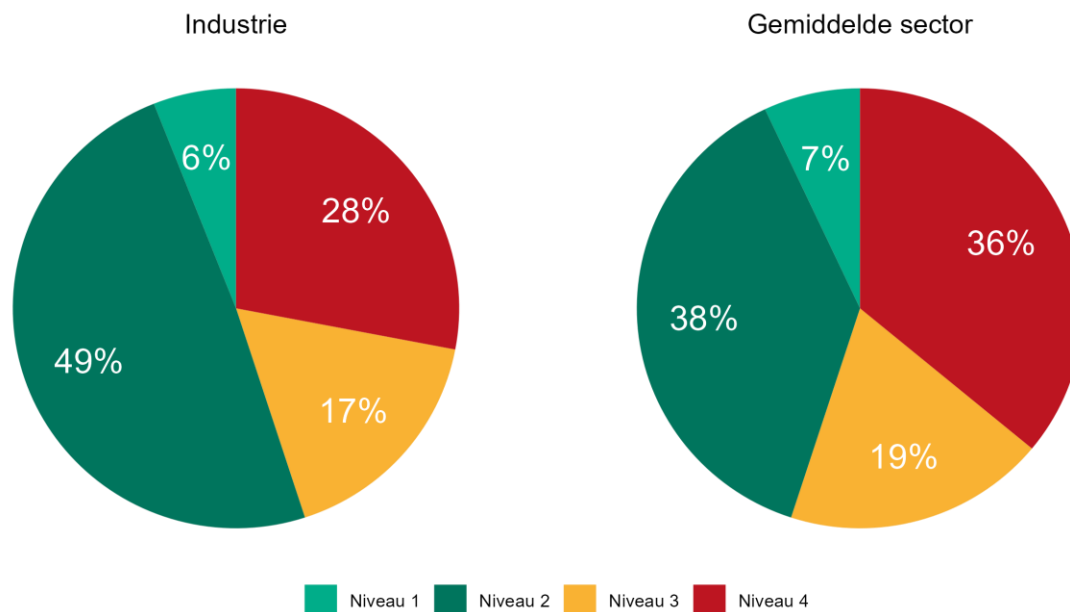
- Laag: dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste drie leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1).
- Middelbaar: dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4).
- Hoog: dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

¹ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/33/verschil-levensverwachting-hoog-en-laagopgeleid-groeit/opleidingsniveau>

ISCO niveau

De mate waarin het werkniveau is gespecialiseerd in de industriële sector ligt onder het gemiddelde. Bij 28% van de banen in de sector gaat het om zeer gespecialiseerd werk; dit ligt onder het landelijk gemiddelde van 36%.

Figuur 6: Werkniveau – Industrie (2021-2022)

Bron: CBS, EBB (2023) - bewerking door SEOR. Zie bronnen voor een toelichting op de berekende verdeling.

Toelichting bij ISCO niveau ²

De “*International Standard Classification of Occupations*” (ISCO) wordt internationaal gebruikt om beroepen te vergelijken op basis van het niveau en de specialisatie die nodig is voor het beroep. De standaard wordt onder andere gehanteerd door het CBS en het UWV.

Naarmate het niveau toeneemt neemt ook de mate van specialisatie toe. De niveaus worden door het UWV als volgt gedefinieerd.

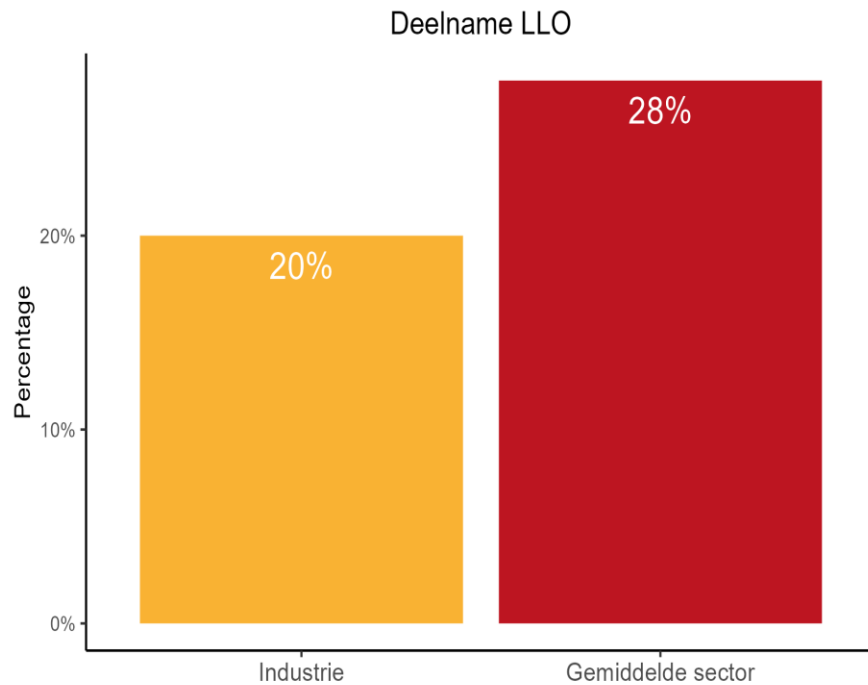
- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat.
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

² Bron: https://www.uwv.nl/imagesdxa/duiding-arbeidsmarktontwikkelingen-juli-2021_tcm94-447013.pdf

Leven lang ontwikkelen (LLO)

Er wordt binnen de sector onder gemiddeld (20% versus landelijk 28%) geparticipeerd aan leven lang ontwikkelen (LLO) door het personeel van 25-65 jaar.

Figuur 7: Deelname aan leven lang ontwikkelen (LLO) door 25-65-jarigen – Industrie (2022)

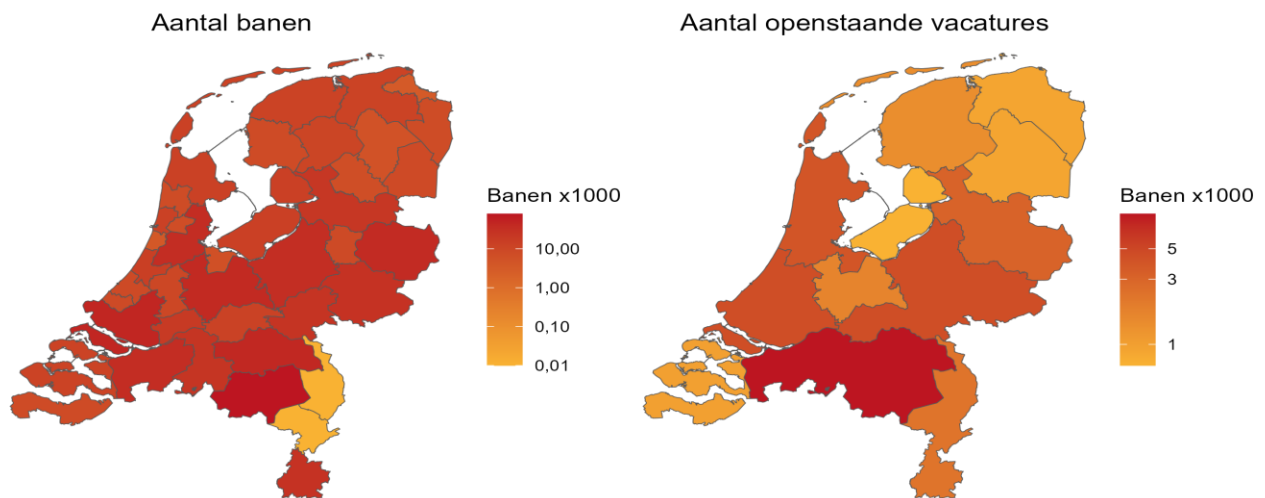

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR

Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte

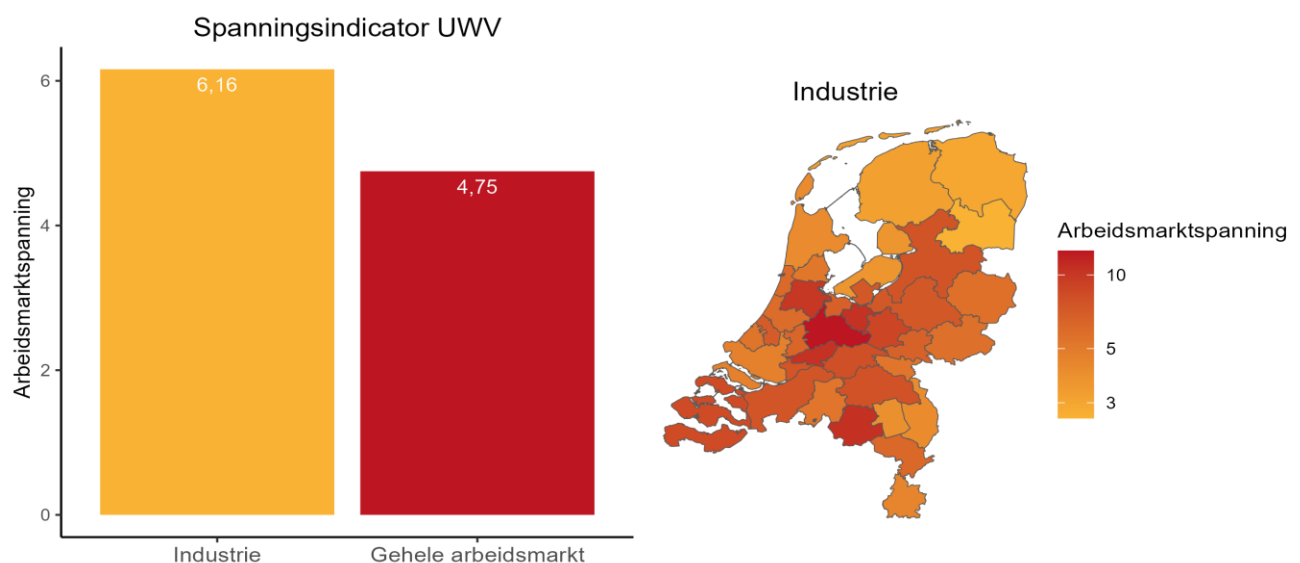
Banen binnen de sector Industrie bevinden zich door heel Nederland en zijn daarmee niet erg geconcentreerd. Uitzonderingen hierop zijn Noord- en Midden-Limburg. Het aantal openstaande vacatures ligt met name hoog in Noord-Brabant.

Figuur 8: Regionale verschillen werkgelegenheid – Industrie (Q4 2022)

Bron: CBS (2022), - bewerking door SEOR

Figuur 9: Spanningsindicator UWV – Industrie (Q4 2022)

Bron: UWV (Werk.nl) – 2022 – bewerking door SEOR

De spanningsindicator voor de sector Industrie (6,16) ligt in het laatste kwartaal van 2022 boven het landelijk gemiddelde (4,75) en geeft daarmee aan dat de arbeidsmarkt krapper is dan gemiddeld. Voor de sector zijn met name vacatures ontstaan in de volgende beroepsklassen: *ICT beroepen* (8%), *Bedrijfseconomische en administratieve beroepen* (21%) en *Technische beroepen* (71%).

Binnen deze beroepsklassen hadden de volgende kansrijke beroepen op mbo-niveau (ISCO 2 en 3) de hoogste arbeidsmarktspanning:

Bedrijfseconomische en administratieve beroepen:

- *Transportplanners en logistiek medewerkers – Spanning: 14,46*
- *Boekhouders – Spanning: 10,75*

Technische beroepen:

- *Machinemonteurs – Spanning: 16,00*
- *Productieleiders industrie en bouw – Spanning: 14,99*
- *Elektriciens en elektronicamonteurs – Spanning: 13,53*

ICT beroepen:

- *Gebruikersondersteuning ICT – Spanning: 10,18*

Toelichting bij spanningsindicator UWV³

De spanningsindicator wordt berekend door het aantal openstaande vacatures zoals bekend bij het UWV, te delen door het aantal WW-uitkeringen die minder dan een half jaar lopen. Hoe hoger de spanningsindicator hoe krapper de arbeidsmarkt is, en dus hoe groter de behoefte aan personeel.

De indeling van de spanningsindicator zoals gegeven door het UWV is als volgt:

- 0,06 tot 0,25: zeer ruim
- 0,25 tot 0,67: ruim
- 0,67 tot 1,50: gemiddeld
- 1,50 tot 4,00: krap
- 4,00 tot en met 16,00: zeer krap.

Op basis van een combinatie van het CBS overzicht “ontstane vacatures SBI-ROA beroepsklasse” en de UWV spanningsindicator per beroepsklasse is er, per SBI-sector, door SEOR een gewogen spanningsindicator gemaakt. Zie bronnen voor een toelichting.

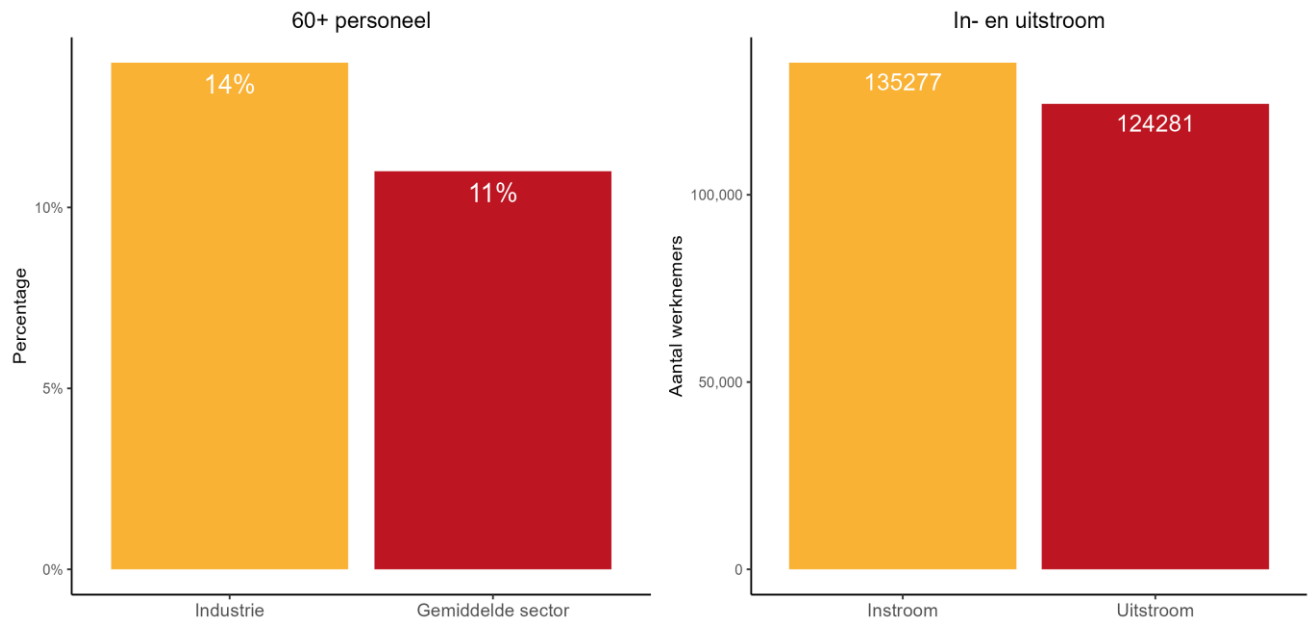
³ https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

Human capital

Binnen de sector Industrie ligt in 2023 het percentage 60-plussers hoger dan het landelijk gemiddelde. De vergrijzing en daarmee de demografische druk is dus groot.

Er was in 2022 sprake van een groei van het aantal banen in de sector; de instroom van personeel naar de sector toe was namelijk hoger dan de uitstroom vanuit de sector. Het saldo lag in 2022 op een toename van 10.996 werknemers.

Figuur 10: Leeftijdsopbouw (2023), in- en uitstroom personeel (2022) - Industrie

Bron: CBS (2023–en 2022), - bewerking door SEOR

Bronnen

De gegevens zijn berekend op basis van de informatie in de onderstaande bronnen; er zijn geen aanpassingen gedaan. Gegevens naar sector- én mbo-niveau tegelijkertijd zijn niet openbaar beschikbaar anders dan opgenomen.

CBS

Grootte van de sector:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?dl=92DEA>

Opleidingsniveau:

<https://arbeidsmarktinzicht.nl/content/states/index/99179?region=4§or=10>

ISCO niveau: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/32/werkzame-beroepsbevolking-beroep-en-sector-2021-2022>

In- en uitstroom: <https://sbi.topsectorenarbeidsmarktmonitor.nl/over-het-dashboard-4>

Deelname LLO:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Leeftijdsopbouw:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Regionale banen:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?ts=1691156730952>

Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85081NED>

Openstaande vacatures:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83599NED/table?ts=1696841092879>

UWV – gegevens op beroepsniveau

UWV Spanningsindicator: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

UWV Vacatures: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

Beleids- en politieke ontwikkelingen

ABN AMRO - [Sectoren - ABN AMRO](#)

ING - [Jouw sector - ING](#)

Rabo - [Sectorprognoses: milde recessie en structurele uitdagingen - Rabobank](#)

Rabo - [Sectorprognoses: groeivertraging in vrijwel alle sectoren - Rabobank](#)

SBB - Trendplaat – of Trendrapport

Berekening spanningsindicator op SBI-sector niveau

Op basis van de dataset “Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA” is voor 2022 gekeken naar de weging van een bepaalde beroepsklasse in het totaal aantal vacatures dat in een bepaalde SBI-sector was ontstaan. De spanningsindicator per SBI-sector is vervolgens uitgerekend met de volgende formule:

$$Spanningsindicator\ sector = \sum_{i=1}^n \frac{Vacatures\ beroepsklasse_i}{Vacatures\ sector} \times Spanningsindicator\ Beroepsklasse_i$$

Met n=aantal beroepsklassen binnen de SBI-sector

Berekening verdeling naar ISCO beroepsniveau

De ISCO percentages zijn gebaseerd op de enquête beroepsbevolking (EBB) van het CBS. Voor de sectoren Industrie, Energievoorziening, en Waterbedrijven en afvalbeheer zijn de respondenten in de EBB-data samengevoegd en dus niet per sector te onderscheiden. Voor deze sectoren heeft SEOR een schatting gemaakt van de verdeling over de beroepsniveaus. Dit is gedaan door de verdeling over 2010 toe te passen op de EBB-gegevens van 2020-2022. Voor 2010 is namelijk wel informatie voor de afzonderlijke sectoren beschikbaar.